

ції новітніх інформаційних продуктів, які б охоплювали весь спектр роботи авіаперевізника.

Технічне забезпечення вітчизняних вантажних авіакомпаній загалом організовано достатньо якісно, проте інколи виникають серйозні проблеми пов'язані із поставкою запчастин чи організацією технічного обслуговування літаків, особливо не у місці основного базування. Також у переважній більшості вітчизняних вантажних авіаперевізників відсутні інформаційні рішення управління процесом технічного обслуговування літаків, без яких іноземні авіакомпанії просто не уявляють своєї роботи.

З огляду на вищесказане варто зазначити, що система ресурсного забезпечення вітчизняних вантажних авіакомпаній вимагає негайного вдосконалення, головним чином за рахунок реалізації інформаційних рішень та технологій у процеси пов'язані із перевезенням вантажів.

Гашков С. В.,

аспірант ДВНЗ «КНЕУ імені
Вадима Гетьмана»,
місце роботи: ГоловКРУ України
посада: начальник відділу

Gashkov S. V.

Graduate student of Kyiv National
Economic University
Place of work: Main Control and
Revision Office of Ukraine
Position: chief of department

МЕТОДОЛОГІЯ АДАПТАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВНУТРІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ДО ПРИНЦИПІВ ЄС

Важливим інструментом і складовою державного управління, від якого залежить забезпечення достатнього рівня впевненості в досягненні державою визначених цілей є Державний внутрішній фінансовий контроль (далі — ДВФК). Ефективний ДВФК сприяє державному управлінню при зміні середовища, потреб та пріоритетів суспільства і держави. Тому з метою вдосконалення державного управління, впровадження нових технологій необхідно постійно проводити оцінку ДВФК для приведення його у відповідність з потребами сьогодення та адаптації до законодавства країн ЄС.

METHODOLOGY OF STATE INTERNAL FINANCIAL CONTROL ADAPTATION CONCERNING TO PRINCIPLES OF EU

The State internal financial control (farther — SIFK) is an important instrument and constituent of state administration on which providing of sufficient level of confidence depends on certain goals achievement. Effective SIFK is instrumental in state administration at the change of environment, necessities and priorities of society and state. Therefore with the perfection purpose of, new technologies introduction, it is constantly necessary to conduct the estimation of SIFK for bringing him to conformity with the nowadays necessities and adaptation to the legislation of EU countries

Сьогодні у країнах ЄС найбільша увага приділяється процедурі попереднього і поточного контролю. Це і є система Внутрішнього контролю (далі — ВК), яка допомагає в управлінні керівнику. ВК здійснюється всередині органу не як одноразова дія, а як система правил, процедур і технічних прийомів, які виконуються фахівцями органу, внутрішніми аудиторами, державними бухгалтерами і казначейськими органами. Подальший контроль проводиться Рахунковою палатою та урядовими органами у формі аудиту процедур, а не операцій, і оцінює якість системи ВК.

В Україні ж залишилася система радянського типу, де переважає подальший контроль у формі ревізій і перевірок. Частка попереднього контролю є незначною через відсутність загального законодавчого визначення сутності і процедур ВК, функціонування якого має забезпечити головний розпорядник бюджетних коштів — керівник органу. Частково попередній і поточний контроль здійснюється органами Держказначейства на етапах взяття зобов'язань та оплати рахунків. Однак лівова частка контролю припадає на ревізії і перевірки, що проводять органи державної контрольно-ревізійної служби, Рахункова палата та відомчі ревізори.

Про негативні риси чинної системи говорять багато. Досі переважають фіскальні форми контролю — ревізії та перевірки, що проводяться сторонніми для об'єкта контролю органами з метою встановлення фінансових порушень, а не вивчення причин їх виникнення. Наприклад, тільки органи ДКРС щороку здійснюють близько 35 тис. таких контрольних заходів.

Превалюють заходи подальшого контролю, які здійснюються через значний час після прийняття управлінського рішення чи проведення господарської операції. Ревізії проводяться через 2—3, а іноді і через 5 років після тих операцій, які перевіряються.

Також не запобігають фінансовим порушенням слабкі регламенти і процедури попереднього і поточного контролю, їх формальне застосування.

До суттєвих недоліків чинної системи слід віднести і недостатнє розуміння керівництвом центральних органів виконавчої влади важливості ДВФК у системі управління державними фінансами та нерозвинутість ВК всередині кожного органу.

Основне завдання системи ДВФК, що функціонує в тій чи іншій країні, — впровадження економних, ефективних та результативних методів державного управління на всіх його рівнях, які захищатимуть та попереджатимуть державні активи від втрат, їх нецільового використання та пошкодження через

розтрату, зловживання, недосконалість правової бази чи інші незаконні дії.

Опираючись на світовий досвід та проаналізувавши існуючу систему ДВФК в Україні можна визначити такі основні завдання з її реформування:

— запровадження, з огляду на сучасні умови розвитку України та норми і правила ЄС основних концептуальних засад організації системи ДВФК, невід’ємною складовою якої є ВК та Внутрішнього аудиту (далі — ВА). ДВФК повинен не тільки відповідати закону, але і бути доцільним з урахуванням застосування принципу ризиків, виправданих з точки зору витрат на нього та ефективним стосовно впливу на розв’язання певної проблеми або певного завдання;

— створення єдиного правового поля розвитку системи ДВФК як складової частини державного фінансового контролю та внесення відповідних змін до законодавства. Визначення у відповідному законі суті базових елементів та процедур ДВФК. Це сприятиме зміні пріоритетів у контролі — переходу від інспектування до ВК і ВА;

— розроблення стандартів ВК та ВА, положень етики внутрішнього аудитора, критеріїв для розрахунку оптимальної чисельності працівників служб ВА, методології управління ризиками у сфері ВК і ВА;

— створення служб ВА в усіх органах державного сектору, у тому числі на базі контрольно-ревізійних підрозділів, з поступовою заміною інспектування на ВА;

— правове забезпечення гарантування незалежності, соціального захисту і відповідальності внутрішніх аудиторів органів державного сектору;

— відокремлення від структури Головкиру України підрозділу, який здійснюватиме інспектування за зверненнями правоохоронних органів і судів, у самостійний державний орган з повноваженнями щодо взаємодії з Комісією ЄС з питань боротьби з шахрайством.

Виконання цих завдань сприятиме як адаптації вітчизняного законодавства до законодавства ЄС, так і вдосконаленню діяльності органів державного сектору шляхом переходу від адміністративної до управлінської культури, в умовах якої керівники зазначених органів незалежно і ефективно здійснюють процес управління ресурсами для досягнення цілей, а також раціональному використанню державних ресурсів та зміцненню фінансової дисципліни, оперативному реагуванню на виникнення

або загрозу виникнення фактів неефективного використання державних ресурсів та фінансових порушень.

Крім того, це дозволить отримувати обґрунтовану інформацію про діяльність органів державного сектору та оптимізувати фінансові витрати на забезпечення функціонування системи ДВФК шляхом підвищення ефективності використання наявних можливостей.

Література

1. Про аудиторську діяльність: Закон України від 22.04.1993 р. № 3125-ХП // Голос України. — 1993. — № 16.
2. Про Державну контрольно-ревізійну службу в Україні: Закон України від 26.01.1993 р.
3. *Калюга Є.В.* Фінансово-господарський контроль у системі управління: Монографія. — К.: Ельга, Ніка-центр, 2002. — С. 320.
4. *Дорош Н.І.* Державний фінансовий контроль: зарубіжний досвід і шляхи вдосконалення // Фінанси України. — 1998. — № 1. — С. 47.
5. *Каленський М.М.* Удосконалення фінансового контролю за витрачанням бюджетних коштів // Фінанси України. — 2001. — № 5. — С. 65.
6. *Стефанюк І.Б.* Державне управління і фінансовий контроль в умовах ринку // Фінанси України. — 1999. — № 8. — С. 76.
7. *Стефанюк І.Б.* Фінансовий контроль: визначення поняття і системи // Економіка. Фінанси. Право. — 2001. — № 7. — С. 3.
8. *Шевчук В.О.* Становлення та розвиток системи державного фінансового контролю в Україні // Фінанси України. — 1997. — № 11. — С. 19.

Гонтарева І. В.,

канд. екон. наук, доцент, ХНЕУ,
Україна

Gontareva Irina

PhD, docent, KhNEU, Ukraine

**ПРОБЛЕМА
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ
МІЖ РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЮ
ТА ЕФЕКТИВНІСТЮ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

**A PROBLEM OF INTERCOM-
MUNICATION IS BETWEEN
EFFECTIVENESS AND
EFFICIENCY OF ACTIVITY OF
ENTERPRISE**

Визначено, що результативність є складовою частиною при оцінці ефективності діяльності підприємства.

Certainly, that effectiveness is component part at the estimation of efficiency of activity of enterprise.

Етимологія терміну «ефективність» пов'язана з латинськими словами «effectus» (ефект) — результат дії, наслідок і «effectivus»